

A VILÁG KELETKEZÉSE

(A Tollaskígyó fiai – maja-kicse monda)

Nem volt még ember, sem állat.
Nem volt még madár, sem hal, sem rák.
Nem voltak fák, kövek. Nem voltak barlangok és szakadékok.
Nem voltak növények. Nem voltak erdők.
Nem volt még semmi, csak az ég.

A föld arculata még nem volt látható, csak a végtelen tengerek terültek némán az ég alatt.

Nem volt még semmi az ég alatt, ami gomolyogna, ami rétegződne, ami fonalat eresztene, ami fuvallatot lehelne, és semmi, ami hangot zendítene.

Nem volt semmi, semmi az ég alatt.

Minden csendes és mozdulatlan a sötétségben, az éjszakában.

Egyedül Tepeu Kukumac, a Tollaskígyó volt akkor, az építő és nemző, anya és apa, aki a vízben csillan meg, zöld és kék tollak borítják. Csak ő volt akkor, a lény szerint bölcs.

És hozzá hasonlóan volt akkor az ég is, és vele az „Egek Szíve”, az egek istene... Hívják Hurakánnak is, első ízben Csakulka Hurakánnak, másodízben Csípi Csakulkánnak, és Rása Csakulkánnak harmadízben. Ez ama hármasság, mely az „Egek Szívét” alkotja.

Hurakán akkor meglátogatta Tepeu Kukumacot, és tanácskozni kezdtek fényről és életről, magról és vetésről, és arról, ki legyen az istenek fenntartója és táplálója.

– Legyen hát! Teljetek meg élettel! Folyjon a víz, és csináljon helyet, hogy létrejöhessen a föld, álljon össze, és mutassa meg arculatát, hogy elvettethessék a mag, és legyen világosság égen és földön! Nem illetheti dicsőség és tisztelet mindaddig, amit létrehoztunk és megalkottunk, amíg az emberi lény meg nem születik.

Így tanácskoztak.

– Föld! – mondták, és abban a pillanatban megalkották a földet.

Kukumac szíve megtelt örömmel, és így szólt:

– Áldott a te jövedeled, ó „Egek Szíve”, Hurakán!

– Legyen teljes és tökéletes a mi alkotásunk! – mondta Hurakán.

A földet pedig megtöltötték két- és négylábú állatokkal, lakottá lettek az erdők. Szarvasok, madarak, pumák, jaguárok, kígyók, viperák nyüzsögtek mindenfelé, és elkezdtek élni alkotóik parancsa szerint. Aztán megparancsolták nekik, hogy üvöltsenek és csicseregjenek, ki-ki nemzetsége szerint, vegyék szájukra alkotóik nevét, adják meg az illő hódolatot és tiszteletet teremítőiknek. De az állatok nem tudtak beszélni, csak vakogtak, nyüszítettek és vonítottak.

Ekkor Kukumac és Hurakán így szólt:

– Bizony, hozzá kell látnunk újra. Eljött az idő, hogy megalkossuk fenntartónkat és táplálónkat, aki ajkára veszi nevünket, és tisztelettel illet bennünket.

Embert alkottak hát földből és agyagból, de hamarosan látták is, hogy nem jó az ember. Erőtlen volt, esetlen és idétlen. Nem tudta hátrafordítani a fejét, meg volt benne a beszéd képessége, de nem volt hozzá megfelelő értelme.

Szét kellett rontaniuk, mert elégedetlenek voltak vele.

Ezután fából faragták ki az ember arcát és száját, új ember jelent meg a föld arculatán. Eltek, sokasodtak a földön, de nem volt sem szívük, sem értelmük, nem emlékeztek meg alkotóikról, cél nélkül vándoroltak, mint az állatok.

Hurakán ekkor felduzzasztotta a folyók, a tavak és tengerek vizét, mindent ellepett a sodró áradat, és az új emberiség elpusztult. Az égi sas vágta ki a szemüket, az óriás denevér szaggatta le a fejüket, a nagy jaguár falta fel a húsukat. És elsötétült a föld arculata, sűrű, sötét eső záporozott az égből, és esett nappal, és esett éjjel, időtlen időkön át. Azt mondják, néhányan mégis túléltek a szörnyű pusztulást, ezek utódai, a majmok, ma is az erdők lakói.

Harmadszor aztán fehér és sárga kukoricából alkották meg az embert az istenek. Kukoricából lett az erő, a vér, a zsír és az izmok. Az első emberek neve következik:

Az első Balam Kice,
a második Balam Akáb,
a harmadik Mahukuk,
a negyedik Iki Balam.

Ez a négy ősatyánk. Olyanok voltak, mint az emberek, igazi emberek voltak valóban. Beszéltek, és volt hozzá értelmük is, láttak, hallottak, jártak, és fogtak mindkét kezükkel. Szépen megalkotott emberi testük volt, és az arcukra kirajzolódott a szívük. A szemük nyila olyan messzire szállt, hogy mindent lát-

tak a föld színén, és ha az égre emelték szemeiket, behatoltak az ég titkaiba, ha lefelé pillantottak, kifürkészték a föld mélyére rejtett dolgokat is.

Beleláttak a fák törzsébe, a kemény sziklák szívébe, tavak és tengerek mélyére, hegyek belsejébe...

És megemlékeztek alkotóikról:

– Bizony kétszeres és háromszoros hála illet, uram! Emberekké lettünk, szájat és szemet kaptunk, beszélünk és hallunk, gondolkodunk és mozgunk, tudunk és ismerünk mindent, ami közel és távol van, látunk minden nagy és kis létezőt az égen és a földön...

De Kukumac és Hurakán így szólt:

– Nem jó, amit teremtményeink mondanak. Ismernek minden nagy és kis létezőt. Hát nem teremtett lények-e ők, vajon? Hamarosan hasonlatossá válnak hozzánk, istenekké lesznek valóban!

Erre aztán az „Egek Szíve” kővé változtatta az emberek szemét, és látásuk elfátyolozódott, mint a bepárasodott tükör. Csak azt láthatták ezentúl, ami közel volt, a távol titkai fátyol mögé rejtőztek előlük.

Így az első négy ősatya bölcsessége és tudása már az idők legkezdetén meggyengült...

Kárpótlásul álomba szenderültek, s míg álmaik képeit nézegették, gyönyörű asszonyokat kaptak feleségül. Mire felébredtek, ott hevertek oldalukon az asszonyok. Balam Kice mellett Kaha Palúna, Balam Akáb mellett Csoruike, Mahakuk mellett Cuharina, és Iki Balam mellett Cskisaka.

Megvidámodtak hát az ősatyák az ő szívükben, felderítette őket feleségeik látása.

Így szaporodtak aztán el a földkerekségen az emberek, kis és nagy törzsek népesítették be a közeli és távoli vidékeket.

Ebből a gyökérből sarjadtunk mi is.